

Uchwała nr 4/2020

Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Środowiska
z dnia 12.03.2020 r.

w sprawie realizacji Parku Zakrzówek
skierowana do

Prezydenta Miasta Krakowa, Rady Miasta Krakowa, Komisji Kształtowania Środowiska RMK,
Zarządu Zieleni Miejskiej.

W związku z prośbą Komisji Kształtowania Środowiska Rady Miasta Krakowa o wyrażenie opinii dotyczącej realizacji Parku Zakrzówek oraz pismem sygn. OR-03.0015.4.2020 z dnia 25.02.2020 r. otrzymanym przez tą Komisję od Prezydenta Miasta Krakowa, a udostępnionym KDO ds. Środowiska, **wnoskujemy o unieważnienie przez Zarząd Zieleni Miejskiej UMK, przetargu na wykonanie etapu 2 realizacji Parku Zakrzówek** pod nazwą: „*Budowa dwóch budynków usługowych: B2-budynku wejściowego na baseny wraz z wew. instalacjami (wod-kan, elektr., C.O., wentylacji mech. i klimatyzacji), B5 - pawilonu zaplecza technicznego z WC wraz z wew. instalacjami (wod-kan, elektr., wentylacji mech. i klimatyzacji), budowa pomostów pływających wraz z podwieszanymi basenami, budowa parkingu, rozbudowa i przebudowa drogi dojazdowej (ul. Wyłom), przebudowa ciągów pieszych, budowa utwardzonych nawierzchni, platform dla niepełnosprawnych, ścieżek spacerowych i rowerowych (utwardzonych), szlaków pieszych i rowerowych (nieutwardzonych), schodów terenowych, platform i pomostów widokowych, murów oporowych, elementów małej architektury (ławki, kosze na śmieci, stojaki rowerowe, gabiony, tablice informacyjne, barierki zabezpieczające, poidelka) budowa altany śmietnikowej i technicznej, budowę sieci wodociągowej i kanalizacji ogólnospławnej, wew. pozabudynkowych instalacji kanalizacji sanitarnej i wody opadowej wraz z dwoma zbiornikami na wodę opadową, rozbiórka istniejącej instalacji oświetlenia terenu wraz z latarniami, budowa wew. pozabudynkowej instalacji oświetlenia terenu, zasilającej elektrycznej oraz kanalizacji kablowej dla wew. pozabudynkowej instalacji teletechnicznej oraz rozbiórka schodów terenowych, murków i elementów małej architektury na dz. ewid. nr: 142/1, 292, 291, 149, 192, 193, 194, 195, 197, 198, 199, 191/4, 191/8, 191/9, 191/10, 191/11, 191/13, 201, 202, 203, 204, 205, 191/3, 300 obr. 009 Podgórze, 488 obr. 007 Podgórze, 279/17 obr. 0031 Podgórze, 64/1 obr. 008 Podgórze w Krakowie*”, **ze względu na konieczność powtórnego przeanalizowania zastosowanych w realizowanym Parku Zakrzówek rozwiązań i ich wpływu na środowisko oraz walory krajobrazowe i rekreacyjne.**

Komisja Dialogu Obywatelskiego ds. Środowiska w swoich uchwałach nr 14/2019, 15/2019 z dnia 24.04.2019 oraz w uchwale nr 27/2019 z dnia 4.12.2019, zwracała uwagę Zarządowi Zieleni Miejskiej UMK na zagrożenia związane z realizacją projektu wykonawczego Parku Zakrzówek, w tym dotyczące:

- szerokości ul. Wyłom
- wysokości i gęstości planowanego oświetlenia na ul. Wyłom,

- braku wystarczającej liczby przepustów dla zwierząt w związku ze znaczącym poszerzeniem ul. Wyłom.

Tymi tematami między innymi KDO ds. Środowiska zajmowała się na swoich posiedzeniach od kwietnia do grudnia 2019 roku. Jednak ze względu na unikalny charakter Zakrzówka, skalę przedsięwzięcia i pionierski charakter prac projektowych i realizacyjnych oraz pojawiające się kontrowersje wobec niektórych przyjętych w projekcie rozwiązań, uważamy, że **koniecznym jest ponowne przeanalizowanie projektu wykonawczego.**

Dlatego apelujemy o powstrzymanie procesu rozpisywania przetargu na wykonanie 2. etapu realizacji Parku Zakrzówek i ponowną analizę przyjętych rozwiązań.

Ponadto uważamy, że w związku z tym iż sprawa zabezpieczenia skał na Zakrzówku jest przedmiotem postępowania prokuratorskiego, należy wstrzymać proces rozpisywania przetargu dla kolejnego, drugiego etapu, przynajmniej do momentu rozstrzygnięcia przez prokuraturę.

KDO ds. Środowiska, przede wszystkim ze względu na dobrostan przyrody, ale także w zgodzie z petycją skierowaną do Prezydenta Miasta Krakowa w dniu 27.02.2020, a podpisaną przez ponad 5 tysięcy osób i wyrażonym w niej głosem mieszkańców, rekomenduje:

1. zrealizowanie na Zakrzówku **tylko jednego kąpieliska bez zwiększania wielkości (w stosunku do projektu z Budżetu Obywatelskiego),**
2. **przeniesienie publicznego kąpieliska wraz z ogólnodostępną plażą z małego akwenu na duży akwen.**

Takie rozwiązanie ograniczy ingerencję w krajobraz i zmniejszy skalę inwestycji poprzez rezygnację z dodatkowego budynku B1 przeznaczonego do obsługi kąpieliska na małym akwencie.

Wnioskujemy o unieważnienie przetargu na 2. etap realizacji Parku Zakrzówek do momentu wypracowania kompromisu między stroną społeczną, a miastem.

Jako Komisja Dialogu Obywatelskiego ds. Środowiska, deklarujemy chęć uczestniczenia w pracach związanych z analizą projektu wykonawczego.

dr inż. Tomasz Fiszer
Przewodniczący KDO ds. Środowiska

Załącznik 1: Apel o organizację "okrągłego stołu" w sprawie Zakrzówka

Załącznik 2: Mariusz Czop: Uwagi ws prowadzonego zagospodarowania sztucznego zbiornika „Zakrzówek” w charakterze kąpieliska – w oparciu o wizję lokalną z dnia 10.02.2020 r.

Załącznik 3: Elżbieta Pytlarz: Opinia po wizji lokalnej na Zakrzówku

Apel o organizację “okrągłego stołu” w sprawie Zakrzówka

Od kilkunastu lat toczy się walka o zachowanie Zakrzówka dla mieszkańców i uchronienie jego przyrody przed dewastacją. W 2019 roku rozpoczęto realizację projektu budowy “Parku Zakrzówek”, którego koszt szacowany jest obecnie na 57 milionów złotych. Projekt budzi wiele kontrowersji wśród mieszkańców Krakowa. Jego założenia kwestionują m.in. społecznicy, naukowcy, rodzice małych dzieci, osoby z niepełnosprawnościami, pływacy czy seniorzy. Ich zdaniem projekt prowadzi do dewastacji przyrody i krajobrazu oraz komercjalizacji Zakrzówka, dyskryminuje część mieszkańców Krakowa – nie uwzględnia potrzeb osób niepełnosprawnościami, seniorów i osób z małymi dziećmi.

Pod petycją “*Stop siatce na Zakrzówku! Duży zbiornik dla mieszkańców*” podpisało się już 5311 osób, a 26 lutego br. pod Urzędem Miasta odbył się protest “Powstrzymajmy dewastację Zakrzówka. Zmieńmy projekt”, który odbił się szerokim echem w mediach.

Zakrzówek to jeden z najcenniejszych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów naszego miasta. Były kamieniołom, nazywany “zieloną Chorwacją” należy do ulubionych miejsc mieszkańców Krakowa. To tutaj spędzają wolny czas - z dala od zgiełku miasta, na łonie przyrody, odpoczywają i chłodzą się w upalne dni. Unikatowa przyroda Zakrzówka i jego walory rekreacyjne mają ogromne znaczenie dla Krakowian, zwłaszcza w perspektywie nadchodzącej katastrofy klimatyczno-przyrodniczej, prowadzącej m.in. do znacznego wzrostu temperatur latem. Dlatego tak ważne jest, aby w ramach “Parku Zakrzówek” ochronić miejsce, z którego będą mogli korzystać wszyscy, bez względu na wiek, sprawność fizyczną czy umiejętność pływania.

Projektując infrastrukturę Zakrzówka, nie możemy zapomnieć o poszanowaniu przyrody ożywionej i nieożywionej, czyli terenów zielonych, skał, wody i zwierząt, które mają swoje siedliska na tym terenie. Jeśli skupimy się wyłącznie na dostosowaniu projektu do potrzeb (części) ludzi, zniszczymy naturalne piękno i dzikość Zakrzówka, czyli walory, za które tysiące mieszkańców Krakowa pokochały to miejsce.

W związku z tym apelujemy do Pana Jacka Majchrowskiego, Prezydenta Miasta Krakowa, Radnych Miasta Krakowa oraz Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie o zorganizowanie “okrągłego stołu” z udziałem strony społecznej w sprawie przyszłości Zakrzówka. Będzie to szansa na wspólne opracowanie zmian w projekcie “Park Zakrzówek”, tak aby stworzyć miejsce zaspokajające potrzeby mieszkańców, bez niszczenia przyrody.

Proponujemy, aby obok Prezydenta, Radnych, przedstawicieli ZZM, przy “okrągłym stole” zasiedli naukowcy kompetentni w dziedzinach ochrony przyrody i krajobrazu oraz przedstawiciele mieszkańców Krakowa: społecznicy, osoby z niepełnosprawnościami, rodziny z dziećmi, osoby starsze, pływacy, morsy, nurkowie, przyrodnicy, architekci krajobrazu, mieszkańcy Dzielnicy Dębniki, przedstawiciele KDO ds. Środowiska.

Uwagi ws prowadzonego zagospodarowania sztucznego zbiornika „Zakrzówek” w charakterze kąpieliska – w oparciu o wizję lokalną z dnia 10.02.2020 r.

Wizja lokalna w dniu 10.02.2020 r. z udziałem członków Komisji Kształtowania Środowiska RMK, radnych dzielnicowych oraz zaproszonych gości została przeprowadzona przez przedstawicieli UMK w sposób mocno odbiegający od nawet minimalnych przyjętych w tego typu sytuacjach standardów. Przedstawiciele UMK z niewiadomych przyczyn nie chcieli wpuścić na wizję wszystkich zaproszonych osób, tłumacząc to stanowisko w zaiste kuriozalny sposób „zagrożeniem na terenie budowy”, gdzie jedynym objawem aktywności w tym dniu było dwóch pracowników prowadzących bliżej nie sprecyzowane działania na odległym zboczach tzw. „małego zbiornika”. Wizję z nieprzyjemnymi zgrzytami udało się przeprowadzić ale zasadniczo mijała się ona z celem gdyż przedstawiciele UMK nie byli w stanie odpowiedzieć na praktycznie żadne pytanie specjalistyczne lub nawet bardzo podstawowe.

Zbiornik w zatopionym kamieniołomie „Zakrzówek” składa się z dwóch części:

- A) „małego zbiornika” o powierzchni około 5,5 ha – gdzie skały są wyraźnie bardziej zwietrzałe i mniej wytrzymałe, a ściany bardzo strome utrudniające lub uniemożliwiające dostęp do wody; półki skalne są bardzo małe.
- B) „dużego zbiornika” o powierzchni około 12,5 ha – gdzie skały są bardziej wytrzymałe i do akwenu jest bardzo dobry dostęp szeroką na około 8-10 m i łagodnie opadającą drogą dojazdową. Na wlocie drogi do kamieniołomu rozciąga się platforma suchych skał o powierzchni około 0,5 ha, którą można by nawet powiększyć przez wrzucenie do wody tłuczni (kamienia) i przykrycie całości piaskiem.

Oczywiste jest że duży zbiornik bardziej nadaje się na kąpielisko publiczne z racji łagodnego dostępu, większej przestrzeni, lepszych warunków dojazdu służb ratowniczych, krótszego czasu reakcji na zagrożenia i wypadki a także ze względu na możliwość zabudowy WC i prysznicu blisko plaży oraz łatwy dostęp dla osób niepełnosprawnych. Natomiast mały zbiornik z racji mniejszych rozmiarów półek, stromych ścian i braku łagodnego zejścia do wody jest lepszą opcją dla stosunkowo nielicznej grupy „nurków”.

Aktualnie praktycznie wszystkie ściany „małego zbiornika” są osiatkowane, co fatalnie wygląda i jest po prostu barbarzyństwem. Jest w Polsce kilka zagospodarowanych na cele kąpieliska kamieniołomów wapiennych np. w Trzebini (tzw. Balaton), w Opolu, w Szczecinie ale nigdzie pomimo swobodnego dostępu ludzi i stromych ścian nie stosowano siatek.

Jedyna dostępna ekspertyza geologiczna dla inwestycji nie wspomina nic o siatkowaniu wszystkich ścian kamieniołomu. W opinii udowodniono, że nie ma możliwości dużych osuwisk na ścianach a tylko niewielkie obrywy z którymi można sobie poradzić przez zrzućenie niestabilnych części, bloków do wody lub odsunięcie inwestycji od ścian. Nie jest znana treść merytoryczna opracowania zalecającego siatkowanie i należałoby do niego dotrzeć.

Z informacji przekazanych w trakcie wizji lokalnej, zwietrzelina i niestabilne bloki ze ścian były usuwane ręcznie. Całość wypowiedzi jest skrajnie nieprofesjonalna i z uwagi na specyficzne okoliczności przebiegu wizji lokalnej nie należy jej traktować jako poważne źródło, ale rzekomo likwidacji zwietrzeliny i zrzućenia niestabilnych bloków dokonali „ludzie z brechami”. W konsekwencji że człowiek ma mało siły i takie prace powinny być wykonywane przy pomocy maszyn, w kilku miejscach na terenie małego zbiornika osiatkowano silnie spękane i niestabilne ściany. Zwolennicy „siatkowania” wskazują je nawet jako argument że „to mogłoby runąć na ludzi gdyby nie siatki” ale po pierwsze trzeba

było te fragmenty mechanicznie zrzucić do wody a po drugie nie ma możliwości dostępu do tych ścian które schodzą do bardzo głębokiej wody. Inwestycja jest odsunięta od ścian i przy stosowaniu się do przepisów bezpieczeństwa nic użytkownikom by nie groziło.

Dla inwestycji nie wykonano nawet podstawowych badań w zakresie jakości wody i jej podatności na zanieczyszczenie. Przedstawiciele UMK bezrefleksyjnie powtarzają tezy z artykułów prasowych, które nie mają nic wspólnego z wiedzą merytoryczną. Urząd Miasta Krakowa nie wykonał najprawdopodobniej specjalistycznych opracowań w zakresie odnawialności wody w zbiorniku, jego podatności na zanieczyszczenie, metody ustalenia dopuszczalnej liczby osób korzystający z kąpieliska lub planowanych działań ochronnych. Przedstawiciele UMK obecni na wizji twierdzili że „jakieś opracowania są” ale nie byli w stanie nie tylko podać żadnych danych ale nawet nazwisk ich rzekomych autorów.

Należy zdecydowanie domagać się od UMK aby zagospodarowanie zbiornika Zakrzówek przebiegało zgodne z logiką, uwarunkowaniami technicznymi i przyrodniczymi a przede wszystkim interesem mieszkańców. Konieczne jest zdecydowane żądanie zmiany koncepcji zagospodarowania poszczególnych zbiorników, w taki sposób że zbiornik większy pełniłby w niewielkiej części przy drodze dojazdowej funkcje kąpieliska zaś cały pozostały obszar zbiorników stanowiłby bazę dla sportów wodnych w tym nurkowania.

Z racji bardzo słabej wymiany wód w zbiorniku, gdzie średni czas przebywania wód w jego obrębie może wynosić nawet 50-60 lat, konieczne jest podjęcie działań ochronnych dla zachowania zadowalającej jakości wody w jego obrębie. Trzeba bezwzględnie wprowadzić nakaz mycia (spłukiwania) się przed wejściem do wody i zapewnić dużą ilość sanitariatów o dobrych warunkach korzystania (należy rozważyć darmowe). Tylko takie działania mogą skutecznie ograniczyć emisję substancji biogennych do wód zbiornika. Należy również przewidzieć badania jakości wody w zbiorniku w całym profilu pionowym, w trakcie jego wykorzystywania w charakterze kąpieliska i odpowiednio reagować na ewentualne niekorzystne trendy zmian jakości, w tym zaprojektować system oczyszczania (napowietrzania) wód.

[Kraków, 11.03.2020 r. – M. Czop]

Opinia po wizji lokalnej na Zakrzówku, odbytej w dniu 10.03.2020 roku:

Ze względu na kontrowersje narosłe po zrealizowaniu etapu pierwszego prac nad utworzeniem Parku Zakrzówek, oraz ze względu na fakt, iż pomiędzy złożeniem propozycji utworzenia kąpieliska do Budżetu Obywatelskiego a realizacją projektu zmieniły się warunki – tj. miasto wykupiło także duży akwen, należy starannie rozważyć ponownie cały projekt, biorąc pod uwagę, że:

1. Urządzenie kąpieliska na dużym akwencie będzie znacznie tańsze (nie ma kosztów związanych z dostosowaniem kąpieliska dla osób niepełnosprawnych, nie ma potrzeby dublowania zaplecza sanitarnego dla obu akwenów);
2. Urządzenie kąpieliska na dużym akwencie będzie znacznie bezpieczniejsze (łatwy i szybki dojazd służb ratowniczych, możliwość szybkiej ewakuacji ludzi z terenów rekreacyjnych, większa odległość stromizn skalnych od miejsc udostępnianych amatorom kąpeli).
3. Zakrzówek jest miejscem unikalnym, zarówno pod względem krajobrazu, jak i istniejących tam rzadkich okazów flory i fauny. Dlatego należy pamiętać, że celem zasadniczym tworzenia Parku Zakrzówek nie powinno być zapewnienie rozrywki mieszkańcom Krakowa, co można by zrobić taniej i bezpieczniej w innym miejscu, ale zapewnienie mieszkańcom możliwości obcowania z unikalnymi formami przyrody ożywionej i nieożywionej. Wszelkie działania prowadzące do udostępnienia tego Parku mieszkańcom powinny być prowadzone według zasady: *primum non nocere*, czyli z poszanowaniem walorów przyrodniczych tego miejsca.

Dlatego należy wstrzymać się z kontynuacją działań przy tworzeniu Parku według obecnej koncepcji, czyli z rozpisaniem przetargu na prace związane z etapem drugim - do czasu wypracowania nowego projektu, uwzględniającego – między innymi - głos mieszkańców wyrażony w petycji złożonej na ręce pana Prezydenta Miasta Krakowa Jacka Majchrowskiego oraz powyższe uwagi.

Elżbieta Pytlarz

Radna rady Dzielnicy 8 Dębniki